

Na osnovu člana 21 stav 2 Zakona o zaključivanju i izvršavanju međunarodnih ugovora („Službeni list Crne Gore“, broj 77/08), Vlada Crne Gore na sjednici od 2016. godine, donijela je

**ODLUKU
O OBJAVLJIVANJU ADMINISTRATIVNOG SPORAZUMA ZA SPROVOĐENJE
SPORAZUMA IZMEĐU CRNE GORE I REPUBLIKE TURSKE O SOCIJALNOM
OSIGURANJU**

Član 1

Objavljuje se Administrativni sporazum za sprovođenje Sporazuma između Crne Gore i Republike Turske o socijalnom osiguranju, koji je potpisan u Podgorici, 18. maja 2015. godine, u originalu na crnogorskom, turskom i engleskom jeziku.

Član 2

Tekst Administrativnog sporazuma iz člana 1 ove odluke, u originalu na crnogorskom jeziku glasi:

**ADMINISTRATIVNI SPORAZUM ZA SPROVOĐENJE
SPORAZUMA
IZMEĐU CRNE GORE
I
REPUBLIKE TURSKE
O SOCIJALNOM OSIGURANJU**

Na osnovu člana 29 Sporazuma između Crne Gore i Republike Turske o socijalnom osiguranju, koji je potpisan 15. marta 2012. godine u Ankari (u daljem tekstu: Sporazum), nadležni organi država ugovornica, dogovorili su sljedeće:

DIO I OPŠTE ODREDBE

Član 1 Definicije pojmova

Izrazi koji se upotrebljavaju u ovom administrativnom sporazumu imaju isto značenje kao u članu 1 Sporazuma.

Član 2 Organi za vezu i nadležni nosioci

(1) U skladu sa članom 29 stav 3 Sporazuma, kao organi za vezu određuju se:

Za Crnu Goru:

Ministarstva nadležna za pravne propise iz člana 2 Sporazuma, koja svoje nadležnosti iz djelokruga organa za vezu mogu prenositi na nadležne nosioce.

Za Republiku Tursku:

- 1) za invalidnost, starost, smrt, povrede na radu i profesionalne bolesti i opšte zdravstveno osiguranje:

Predsjedništvo Zavoda za socijalnu sigurnost – Ankara;

- 2) Za osiguranje nezaposlenih:

Generalni direktorat Turske Agencije za zapošljavanje – Ankara.

(2) Organi za vezu sporazumno utvrđuju obrasce potrebne za primjenu Sporazuma i ovog administrativnog sporazuma.

(3) Nadležni nosioci su:

U Crnoj Gori:

- 1) Za zdravstveno osiguranje:

Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore;

- 2) Za penzijsko i invalidsko osiguranje:

Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore;

3) Za povrede na radu i profesionalne bolesti:

Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore;

Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore;

4) Za dodatak za djecu i materinstvo:

nadležni centri za socijalni rad.

U Republici Turskoj:

Nadležni nosilac je i organ za vezu koji je naveden u stavu 1 ovog člana.

(4) Organi za vezu i nadležni nosioci mogu međusobno neposredno kontaktirati, kao i sa osiguranicima i njihovim punomoćnicima i uzajamno pružati administrativnu pomoć, u cilju sprovođenja Sporazuma i ovog administrativnog sporazuma.

Član 3 **Transfer davanja**

Nadležni nosilac isplaćuje novčana davanja u skladu sa članom 5 Sporazuma, neposredno licima iz člana 3 Sporazuma, u skladu sa svojim pravnim propisima.

DIO II **PRAVNI PROPISI KOJI SE PRIMJENJUJU**

Član 4 **Izdavanje potvrde o navršenim periodima osiguranja**

(1) Radi primjene člana 6 stav 2, člana 7, člana 8, člana 9 st. 1 i 3 i člana 10 stav 1 Sporazuma, nadležni nosilac države ugovornice iz koje je upućeno, zainteresovanom licu će izdati potvrdu da i dalje podliježe pravnim propisima države koja ga upućuje.

(2) Primjerak izdate potvrde se podnosi nosiocu države ugovornice u koju se lice upućuje.

(3) Potvrda iz stava 1 ovog člana se izuzetno može i naknadno izdati na zahtjev osiguranika, poslodavca ili nosioca države ugovornice, u kojoj je lice zaposleno ili obavlja samostalnu djelatnost.

Član 5 **Produženje perioda privremenog upućivanja**

(1) U slučaju produženja perioda privremenog upućivanja iz člana 7 Sporazuma, nadležni organ države ugovornice čijim pravnim propisima podliježe zainteresovano lice, dostavlja u dva primjerka obrasce, nadležnom organu države ugovornice u koju je upućeno i gdje ono privremeno boravi, kojom traži

saglasnost da se za navedeno lice produži period upućivanja i da se na to lice i dalje primjenjuju pravni propisi države koja ga je uputila.

(2) Nadležni organ države ugovornice gdje lice privremeno boravi daje saglasnost na obrascima i vraća jedan primjerak nadležnom organu države ugovornice čiji se pravni propisi primjenjuju za to lice.

Član 6

Izbor pravnih propisa koji se primjenjuju

(1) Lica iz člana 10 stav 2 Sporazuma koja su bila zaposlena prije stupanja na snagu Sporazuma, mogu koristiti svoje pravo izbora u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu Sporazuma.

(2) Lica koja su izabrala primjenu pravnih propisa države gdje su bila zaposlena, podnose potvrdu izdatu od strane nadležnog nosioca države čija je diplomatska misija odnosno konzularno predstavništvo, nosiocu države gdje rade ili je dostavljaju preko misije odnosno konzularnog predstavništva.

DIO III

POSEBNE ODREDBE

POGLAVLJE 1

BOLEST I MATERINSTVO

Član 7

Sabiranje perioda osiguranja

(1) Radi primjene člana 12 Sporazuma, osiguranik podnosi potvrdu o navršenim periodima osiguranja nadležnom nosiocu države u kojoj sada boravi.

(2) Na zahtjev osiguranika, potvrdu iz stava 1 ovog člana izdaje nosilac države ugovornice posljednjeg osiguranja.

(3) Ako osiguranik ne priloži potvrdu iz stava 1 ovog člana, nadležni nosilac države ugovornice, gdje je novi poslodavac registrovan, podnosi zahtjev nosiocu druge države ugovornice da dostavi ovu potvrdu.

Član 8

Korišćenje zdravstvenih usluga u slučaju rada ili boravka u drugoj državi ugovornici

(1) Lica iz člana 13 st.1 i 3, člana 15 stav 4 Sporazuma i članovi njihovih porodica, radi ostvarivanja prava na zdravstvene usluge za vrijeme privremenog boravka u drugoj državi ugovornici, podnose potvrdu, izdatu od strane nadležnog nosioca države u kojoj su prijavljeni, u kojoj se navodi da imaju pravo na zdravstvene usluge nosioca osiguranja druge države ugovornice. U potvrdi se navodi i vremenski period korišćenja tih prava.

(2) U slučaju da se potvrda iz stava 1 ovog člana ne priloži, može se naknadno izdati od strane nadležnog nosioca, na zahtjev nosioca osiguranja koji je pružio zdravstvenu uslugu. Za osiguranike iz člana 13 stav 3 i član 15 stav 4 Sporazuma, uz zahtjev, nosilac prilaže i raspoloživu medicinsku dokumentaciju.

(3) Radi primjene člana 13 stav 4 Sporazuma, osiguranik i članovi njegove porodice obavezni su da podnesu potvrdu, izdatu od strane nadležnog nosioca osiguranja, u kojoj se navodi da je odobrena promjena privremenog boravka i vremenski period trajanja davanja, nosiocu novog mjesta boravka, tako da mogu nastaviti da koriste data prava po osnovu bolesti i materinstva do povratka u svoju državu. Ova potvrda se može izdati naknadno, od strane nadležnog nosioca, ukoliko iz opravdanih razloga nije izdata.

(4) Ako zdravstveno stanje osiguranika iz stava 3 ovog člana zahtijeva nastavak davanja nakon perioda trajanja koji je prethodno utvrđen, pravo na zdravstvene usluge se produžava na osnovu izvještaja ljekara i odluke nadležnog nosioca.

Član 9

Zdravstvene usluge za članove porodice osiguranika

(1) U skladu sa članom 14 Sporazuma, za članove porodice osiguranika koji prebivaju u drugoj državi ugovornici radi ostvarivanja prava na zdravstvene usluge, potvrdu izdaje nadležni nosilac države gdje je osiguranik zaposlen, koja se podnosi nosiocu druge države ugovornice.

(2) Potvrda iz stava 1 ovog člana je važeća sve dok nosilac mjesta prebivališta ne dobije obavještenje o njenom opozivu.

(3) U slučaju prestanka prava na davanje, nadležni nosilac osiguranja obavještava o tome nosioca mjesta prebivališta članova porodice u pisanoj formi. U tom slučaju, pravo na korišćenje davanja prestaje nakon 30 dana, od dana dostavljanja obavještenja od strane nadležnog nosioca u mjestu gdje su članovi porodice prebivali.

(4) Osiguranik i članovi njegove porodice moraju obavijestiti nadležnog nosioca o svim izmjenama koje utiču na ostvarivanje prava na zdravstvene usluge, naročito one koje se tiču napuštanja ili promjene radnog mjesta osiguranika, promjene prebivališta članova porodice i sticanja prava iz osiguranja članova porodice u skladu sa pravnim propisima države prebivališta.

Član 10

Zdravstvene usluge za korisnike penzija

(1) Radi primjene člana 15 stav 2 Sporazuma, nadležni nosilac dostavlja potvrdu nosiocu u mjestu prebivališta penzionera, za ostvarivanje prava na zdravstvene usluge za korisnika penzije i članove njegove porodice.

(2) Potvrda iz stava 1 ovog člana je važeća sve dok nosilac mjesta prebivališta ne dobije obavještenje o njenom opozivu.

(3) U slučaju prestanka prava na davanje, nadležni nosilac je dužan da u pisanoj formi obavijesti nosioca u državi prebivališta. Ova davanja prestaju nakon isteka 30 dana od dana dostavljanja obavještenja od strane nosioca države prebivališta ili sa datumom smrti.

Član 11

Ortopedska pomagala, proteze i druga zdravstvena davanja veće vrijednosti

(1) Osim u hitnim slučajevima, ortopedska pomagala, proteze i druga zdravstvena davanja veće vrijednosti, koja su navedena u prilogu ovog administrativnog sporazuma čija vrijednost prelazi 500 eura, izraženo u nacionalnoj valuti države ugovornice, obezbjeđuju se uz prethodnu saglasnost nadležnog nosioca. Nosilac druge države ugovornice, uz zahtjev za davanje saglasnosti za davanje veće vrijednosti, prilaže medicinski izvještaj.

(2) U slučaju hitnih davanja čija vrijednost prelazi 500 eura, iz stava 1 ovog člana, druga država ugovornica, uz priloženu medicinsku dokumentaciju, obavještava nadležnog nosioca.

Član 12

Naknada u slučaju nepridržavanja propisanog postupka

Licu koje je koristilo zdravstvene usluge, na način koji nije predviđen ovim administrativnim sporazumom, nastale troškove naknađuje nadležni nosilac, u skladu sa svojim pravnim propisima. Na zahtjev nadležnog nosioca, nosilac mjesta gdje su pružene zdravstvene usluge obavještava, na dvojezičnom obrascu, nadležnog nosioca o cijenama koje važe u odnosu na pruženu zdravstvenu uslugu.

Član 13

Naknade po osnovu nesposobnosti za rad

(1) Naknade po osnovu nesposobnosti za rad isplaćuju se direktno osiguraniku od strane nadležnog nosioca.

(2) U slučaju bolničkog liječenja nosilac u mjestu privremenog boravka obavještava nadležnog nosioca druge države ugovornice o obavljenom liječenju, dostavljanjem izvještaja o bolničkom liječenju.

Član 14

Naknada troškova

(1) Troškovi zdravstvenih usluga nastali u skladu sa čl. 13, 14, 15, 16 i 24 Sporazuma, isplaćuju se nosiocu koji je pružio davanja u stvarnim iznosima, osim ukoliko nadležni organi država ugovornica ne dogovore drugi način plaćanja.

(2) Obrasci za obračun u prilogu liste troškova pruženih zdravstvenih usluga dostavljaju se nadležnom nosiocu druge države ugovornice, u dva primjerka, svakih šest mjeseci, odnosno za period 1. januar - 30. jun i 1. jul - 31. decembar. Nadležni nosilac u roku od tri mjeseca nakon prijema dokumentacije podmiruje 50% ukupnog iznosa, a ostatak nakon izvršene provjere, a najkasnije u roku od šest mjeseci.

POGLAVLJE 2

STAROST, INVALIDNOST I SMRT

Član 15

Sabiranje perioda osiguranja

Ako je prema članu 19 Sporazuma, za ostvarivanje prava na davanje potrebno uzeti periode osiguranja izvršene u drugoj državi ugovornici, zatražiće se od nadležnog nosioca te države ugovornice da dostavi obrasce u kojima se navode periodi osiguranja.

Član 16

Podnošenje zahtjeva

(1) Nadležni nosioci su dužni da se međusobno obavještavaju o svakom zahtjevu za davanje i svim činjenicama od značaja za ostvarivanje prava i utvrđivanje visine davanja, pri čemu potvrđivanje podataka na utvrđenom dvojezičnom obrascu zamjenjuje dostavljanje originalne dokumentacije.

(2) Nadležni nosilac kome je podniet zahtjev za davanje, dostavlja uz zahtjev, nosiocu druge države ugovornice, potvrdu o periodima osiguranja koji se uzimaju u obzir prema pravnim propisima koje on primjenjuje.

(3) Nosioci država ugovornica međusobno se obavještavaju o svojim odlukama u vezi sa osiguranikom, članovima njegove porodice i njegovim nadživjelim.

Član 17

Isplata davanja

(1) Korisnik prava i nadživjelo lice je obavezno da dostavi dvojezični obrazac – potvrdu o životu, nadležnom nosiocu koji isplaćuje davanje, najkasnije do kraja aprila tekuće godine. Po mogućnosti nadležni nosioci razmjenjuju podatke o korisnicima prava i nadživjelim licima vezano za njihovo životno stanje, elektronskom poštom ili putem prepiske.

(2) Nadležni nosioci krajem marta tekuće godine, međusobno razmjenjuju statističke podatke o broju korisnika i nadživjelih lica, sa prebivalištem na teritoriji druge države ugovornice, po vrsti penzija i isplaćenim iznosima za prethodnu godinu.

Član 18

Staž osiguranja kraći od jedne godine

Korisniku se isplaćuje ukupan iznos penzije obračunat u skladu sa članom 20 stav 2 Sporazuma.

POGLAVLJE 3

DAVANJA ZA SLUČAJ SMRTI

Član 19

Sabiranje perioda osiguranja

Ako je prema članu 23 Sporazuma, za ostvarivanje prava na davanje potrebno uzeti periode osiguranja izvršene u drugoj državi ugovornici, zatražiće se od nadležnog nosioca te države ugovornice da dostavi obrasce u kojima se navode periodi osiguranja.

POGLAVLJE 4

PROFESIONALNE BOLESTI I POVREDE NA RADU

Član 20

Prebivalište ili boravište u drugoj državi ugovornici

(1) Radi primjene člana 24 Sporazuma, osiguranik podnosi potvrdu izdatu od strane nosioca gdje je prijavljen, nosiocu u državi gdje ima prebivalište ili boravište, za ostvarivanje zdravstvenih usluga.

(2) Ako osiguranik ne može podnijeti potvrdu iz stava 1 ovog člana, nosilac u državi prebivališta zahtijeva dostavljanje ove potvrde od nadležnog nosioca.

(3) U slučaju prebivališta potvrda iz stava 1 ovog člana je važeća sve dok nosilac mjesta prebivališta ne dobije obavještenje o njenom opozivu.

Član 21

Pogoršanje bolesti

(1) Radi primjene člana 26 Sporazuma, osiguranik dostavlja informacije nadležnom nosiocu u novoj državi prebivališta, o davanjima na koja ima pravo po osnovu profesionalne bolesti. Ako je potrebno, ovaj nosilac može također zahtijevati i sve informacije koje se odnose na navedeno od nadležnog nosioca koji je obezbijedio ova davanja.

(2) Ako osiguranik nije radio na poslovima koji mogu pogoršati njegovu bolest u drugoj državi ugovornici, primjerak odluke o odbijanju, kojom je osiguranik obaviješten, dostavlja se nadležnom nosiocu u prvoj državi ugovornici.

(3) Ako je osiguranik radio na poslovima koji mogu pogoršati njegovu bolest u drugoj državi ugovornici, nadležni nosilac druge države ugovornice obavještava nadležnog nosioca prve države ugovornice o iznosu dodatnog davanja koje će biti isplaćeno osiguraniku. Ovo dodatno davanje se neposredno isplaćuje ovom licu.

Član 22

Ljekarski pregledi

(1) Na zahtjev nadležnog nosioca, nosilac u državi prebivališta ili boravišta obavlja ljekarske preglede lica čiji se pregled traži i dostavlja rezultate ljekarskih pregleda nadležnom nosiocu, u najkraćem roku.

(2) Nadležni nosilac koji je podnio zahtjev, naknađuje troškove ljekarskog pregleda nosiocu koji ih je platio.

(3) Ljekarske preglede vrši nosilac u mjestu prebivališta ili boravišta datog lica, ako se vrše radi primjene pravnih propisa obiju država ugovornica. Troškove snosi taj nosilac.

POGLAVLJE 5
DAVANJA PO OSNOVU NEZAPOSLENOSTI

Član 23
Sabiranje perioda osiguranja

(1)Lice koje želi da ostvari pravo na davanje po osnovu nezaposlenosti kod nadležnog nosioca, podnosi dokumentaciju o periodu osiguranja u drugoj državi ugovornici i periodu primanja naknade po osnovu nezaposlenosti.

(2)Ako osiguranik ne priloži potrebnu dokumentaciju, nadležni nosilac iz stava 1 ovog člana može, od nosioca druge države ugovornice, zahtijevati da mu dostavi navedenu dokumentaciju.

POGLAVLJE 6
PORODIČNA DAVANJA - DODATAK ZA DJECU

Član 24
Sabiranje perioda osiguranja

(1)Ako je prema članu 28 Sporazuma, za ostvarivanje prava na davanje potrebno uzeti periode osiguranja navršene u drugoj državi ugovornici, lice koje želi da ostvari pravo na davanja podnosi potvrdu nadležnom nosiocu, u kojoj se navodi period osiguranja navršen u skladu sa pravnim propisima druge države ugovornice.

(2)Ako osiguranik ne priloži potvrdu iz stava 1 ovog člana, nadležni nosilac može, od nosioca druge države ugovornice, zahtijevati da mu dostavi navedenu potvrdu.

DIO IV
ZAVRŠNA ODREDBA

Član 25
Stupanje na snagu

(1)Ovaj administrativni sporazum stupa na snagu istovremeno sa Sporazumom i ostaje na snazi dok važi Sporazum.

(2) Ovaj administrativni sporazum je sačinjen i potpisan u Podgorici 18. maja 2015. godine, u dva originala, na crnogorskom, turskom i engleskom jeziku, pri čemu su sva tri teksta podjednako vjerodostojna. U slučaju različitog tumačenja, mjerodavan će biti tekst na engleskom jeziku.

Za Crnu Goru

Zorica Kovačević

Ministar rada i socijalnog staranja

Za Republiku Tursku

Ahmet Erdem

**Podsekretar u Ministarstvu
rada i socijalnog staranja**

**ORTOPEDSKA POMAGALA, PROTEZE I DRUGA ZDRAVSTVENA DAVANJA
VEĆE VRIJEDNOSTI**

- (1) Ortopedska pomagala, proteze ili potporna pomagala (uključujući ortopedske korsete od ojačanog materijala i sve dodatne sprave, oprema i pomagala)
- (2) Ortopedska obuća i dodatna obuća (ona koja nije ortopedska)
- (3) Proteze za lice i vilicu
- (4) Proteze za oči, kontaktna sočiva
- (5) Slušni aparati
- (6) Dentalne proteze (fiksne ili pokretne) i obturator proteze
- (7) Vozila za pacijente i invalidska kolica
- (8) Zamjena gore navedene opreme
- (9) Banjska liječilišta
- (10) Njega i liječenje u mjestima za oporavak, prevenciju ili sanatorijumima
- (11) Funkcionalna adaptacija ili mjere obuke za stručnu rehabilitaciju

Član 3

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore-Međunarodni ugovori“.

Broj: _____
Podgorica, _____

Vlada Crne Gore

**Predsjednik,
Milo Đukanović**